

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdex Magistratvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XIII. De cogendis Nominatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

CAPVT XIII.

De cogendis Nominatis.

PRæmiorum rationem consequitur, ut ij quos virtutes
 efferunt, etiam honoribus attollantur, quamuis inuiti.
 quos neque omittere ij possunt ad quos Magistratum
 creatio spectat, neque ipsi electi nimium refragari. nullum
 enim nostrum sibi soli esse natum bene scripsit Plato ad
 Archit. 9. sed ortus nostri partem sibi patriam vindicare, par-
 tem parentes, partem amicos. Vocante igitur te patriâ ipsâ
 ad Rempublicam gubernandam, impium esset non parere.
 quare & iure nostro constitutum est, ut ad publicum Ma-
 gistratum nominati, fungi eo cogantur. l. 2. §. ult. D. de decur.
 & si latuerint, requiruntur, eorumque bona iis applicantur,
 qui in loco eorum ad munera vocantur. l. si ad Magistratum.
 l. ex omnibus C. de decur. l. 10. Idem decretum est de defen-
 soribus ciuitatum, Auth. eo tit. §. interim. ita ut nulli sit licentia
 defensoris ordinationem declinare, sed inuicem vniuersi
 nobiliores ciuitatum habitatores hoc ministerium adim-
 pleant, & dum circulus expletur, rursus reuertantur ad soli-
 tudinem, & si quem in eo contingat officio mori, ex circulo
 propinquus subrogetur. d. nouel. §. & sic.

Quod si curiales numerosi fuerint idonei, officio functi ad
 illud reuocari non debent, nisi aliis similiter functis. l. quis tam
 d. t. de decur. nam neque eos, qui placuerint grauare iusti est,
 neque eos qui displicuerint tenere prudentis est. si tamen qui
 cum excusari posset, patrię suę utilitatibus cesserit, vel glo-
 rię cupiditate paulisper ius publ. relaxauerit, impostertum
 competens priuilegium non amittit l. qui publici. C. de his qui
 sponte. l. 10. Qui verò omnia decurionum munera, vel fun-
 ctiones, vel honores nullâ imminente necessitate, sed suâ
 sponte peregit, pro sua liberalitate pater ciuitatis nomi-
 natur. quo homines allecti, non inuiti etiam ineamt Magi-
 stratum. quem ut ambire non debent, ita & ritè electi non
 præfractè refragari, & solitudinem suam publicæ saluti præ-
 ferre. Sunt, inquit Cic. 3. de Orat. boni viri, & quoniam sibi ita vi-
 dentur beati; tantum eos admoneamus, ut illud etiamsi foret verissi-
 mum, tacitum tamen tanquam mysterium teneant quod negant versari

1.
 Coguntur
 nominati
 etiam bo-
 norum spo-
 liatione ad
 officium.

2.
 Sed functi
 non nisi per
 circuli ad
 idem reuo-
 cantur.

3.
 Sponte ta-
 men passus
 inuocatione
 impostertum
 priuilegiū
 nō amittit.

in Rep. esse sapientis. nam si hoc nobis atque optimo cuique persuaserint, non poterunt ipse esse, quod maximè cupiunt otiosi.

4. Creatio porrò ex inimicitia facta non nocet, cum & publicæ utilitatis intersit creationes fieri estimatione verâ, & commodo Reipub. l. si propter C. si propter inimicitias creatio facta sit l. 10. vnde per iniuriam nominatus sumptus litis à nominatore recuperat. l. observare D. de decur.

5. Quare maioribus honoribus functos ad minores deo-
A maiori-
bus ad mi-
nores hono-
res vel ex-
tra patriam
quis cogen-
dus non est. cari non oportet l. maioribus. C. d. r. civil. Sed neque ad alieni corporis munera quis vocandus est, sed eius patriæ honoribus respondere debet, cui est attributus: l. cū te. C. quemad. civil. mun. iudic. nec ultra terminos propriæ ciuitatis iubetur exhibere sui præsentiam, nisi publica necessitas exegerit. l. curial. d. tit. de decur. vt nec licet duumviris extollere potestatem fascium extra metas territorii propriæ ciuitatis. l. d. tit.

6. Nati ex decurionibus etiam per adoptionem l. 4. C. de decur. patrum conditionem sequebantur, adeoq; inuiti curiales fiebant l. in filius 35. & seq. l. decur. 3. C. de decur. nec religionis aut monachatus prætextus excusabat l. quidam. 26. t. de decur. Libertus ius aureorum annulorum non adeptus, vel natalibus non restitutus, nec cogi nec admitti poterat, l. 1. C. si seruus vel liber ad decur. aspir. nec maior 55. annis l. 2. §. final. l. non tantum 11. D. eod. Minor autem viginti quinque annis nisi ex causa creabatur, vel creatus suffragium non ferebat, l. spurru 6. .1. d. l. 11. l. ad Remp. de muner. & honor. nisi cœpto anno vigesimo quinto l. 8. D. de muner. Externus cogi non poterat olim lege Pompeiâ nec admitti. quam desuetudine antiquatam iterum Traianus restituit aliquando sed si nunc sponte susceperit, subterfugere deinde non potest, arg. l. 3. C. de decur. sed tamen vt ciues origine, manumissione, & allectione, vel adoptione fiunt, l. ciues C. de incol. ita & in ordinem quis allegitur. l. general. §. spurios. D. eod. Inopes etiam excusabantur, nam decurio censum habere debebat centum millium nummum. vt census equitis erat quadringenta millia nummum. Plin. in epist. 1. ad Romanum. dignissimi enim meritis & facultatibus decuriones eligebantur. l. ad subeunda 45. l. eos 12. D. eod. non infames d. l. 6. §. qui Iudicii. artifices tamen & negotiatores facultatibus abundantes quamuis expertes litterarum creari poterant. d. l. 12. l. expertes. 6. C. eod.

Quare artifices huiusmodi, & negotiatores non esse infames

fames constat. sed tamen decuriones, ne à debito munere auocentur, nec præfecturam tabellionisvè officium exercere, *l. omnes, 50. l. si quis decurio 55. l. vniuersos 15. C. eod. non vectigalia, nec prædia etiam ciuitatis conducere, procuratorisvè officio fungi poterat l. 2. §. 1. D. de administ. rer. ad ciuit. pertinent. l. curiales 21. l. si quis procurationem 34. c. 5. 1. d. l. spurij, 6. §. de curia. D. eod. quæ & Romæ Hadrianus senatoribus interdixerat. Inuiti ad magistratum capescendum coguntur, & in municipiis præsertim decuriones, de quibus Iustin. *Qui nobis, inquit, olim constituerunt Rempub. hi ex usu fore rati sunt, si ad imitationem regie Urbis per singula municipia nobiliores congregarent, & formam quandam senatoria curie constituerent: per quam & publica tractarentur, & omnia rectè fierent, atque ordine.**

Inuiti erant, quòd præter personalem operam tenerentur ad grauiora onera. vt nominatim vectigalibus colligendis, & quod eis deërat, de suo tenerentur sarcire: ob quod rure eis habitare prohibitum erat. *l. vnic. C. curial. relic. ciuit. rure habit. mal. quanquam Anastasius decuriones à recipiendis vectigalibus deinde liberaffe videtur. nam in qualibet ciuitate exigendis tributis quosdam præposuit, quos vindices vocabant. Niceph. l. 16. c. 44 (hodie vbique Principes per quæstores suos tributa curant) quòdque sine prole morientes quartam partem curiæ relinquere tenebantur. l. 1. & 2. C. quando & quib. quart. pars. quamobrem multi facultates suas inutiliter effundebant, Nouel. 38. aliàsue grauabantur.*

Quare & priuilegiis quibusdam è contrario donabantur; honore in primis singulis Magistratibus proprio, etiam in municipiis duumiris, ciuitatum defensoribus, Iuridicis, decurionibus, &c. Iterum nec ipsi nec eorum filij plebeiorum tormentis subiiciebantur, veluti eculeo, vngulis, & fidiculis. *l. diuo. 11. l. decur. 16. C. de quæst. l. 2. §. in filiis l. fin. D. de decur. nisi publicam pecuniam interuertissent. l. qualibet. 40. C. eod. l. 80. c. Theod. de decur. aut falsum instrumentum fabricassent. l. si quis 21. C. de falsis.*

Quin etiam decuriones ad aupertatem redacti, præsertim propter munificentiam publicam, ex publico iuuabantur. quòd & hodie eorum priuilegium asseritur qui in Hispania Grandes nominantur.

Spurii à patre Curia obliti legitimi efficiebantur, vt & spuria decurionibus nubentes. *l. si quis 3. C. de natur. lib. §. fin. instit. de nupt.*

7.
Onera ob
quæ plerique
inuiti.

8.
Sine liberis
morientes
curiam pro
quarta
heredem
habebant.

9.
Contra &
priuilegiis
donabantur.

10.
Non subij-
ciebantur
tormentis.

11.
Pauperes
de publico
alebantur.

12.
Spurij legi-
timabantur.

Sine

13. *Litis causa extra provinciam non vocabantur.* Sine speciali jussu decuriones nec Romam, aut Constantinopolim, vel in aliam provinciam litis causa vocari poterant. *l. 1. & ult. C. de pr. ed. decur. sine decr. non ali. nec eorum prædia sine decreto alienari. Nouel. 131.*

14. *In propriis synedriis iudicabantur.* Erant & penes aliquos populos, collegia, synedria appellata, in quibus causæ decidebantur, nec extra illa determinari poterant, *l. fin. D. de decret. ab ord. faciend.* quale fuisse videtur Iudæorum in *l. 17. C. de Iudæis.* & hodiè vigente per Orbem vniuersum mercaturâ, in emporiis habent mercatores pro singulis quique nationibus, cum ea auctoritate, & priuilegiis, qualia à Principibus obtinuerint, aut prout cum populis contraxerint.

CAPVT XIV.

De dignitate non imminuenda.

1. *Ideo non viles assumentur.* NE Magistratum dignitas vilescat si indigni sint, qui ad eos ascendunt; prohibitum est ne ij assumantur, qui fordidis quæstibus, ministeriis, artificiis adscripti sunt, aut sint ex vltimis mercatoribus. *l. nequis C. de dignit. l. 12.*

2. *An vilis mercator.* Rectè lex vltimos mercatores notat, id est, infimos, & qui tabernam tantum exercent, viles merces, in eadem tantum vrbe emendo minoris, plurisque vendendo, vexantes. Cæterum qui *per mare per terras currit mercator ad Indos*, qui ex Ægypto, Polonia, Prussia frumentum, ex Arabia aromata & medicinas, ex Perfide, Asia, Africa, Moscouia, America ea deportat, quibus domi Resp. caret, & periculo suo Reip. indigentiam subleuat, naturæ & climatis defectum supplet; næ ille bonus ciuis est: non nigrâ notâ, sed laude dignus. vnde per Italiam non Nobiles, non Principes eiusmodi mercaturâ infamantur, non Rex Lusitanæ, alijue. quanquã apud Liuium *l. 31. in fin.* quæstus omnis patribus indecorus visus, cum Q. Claudius Tribun. Pleb. legem promulgasset, ne senator nauem ampliore habere, quàm 300. amphorarum, quæ fructibus domum vehendis suffectura videbatur.

3. *Inuicem si honorent.* Ad conseruandum honorem Magistratibus etiam illud pertinet, vt se inuicem pro debito honorent. vnde Hieronymus *c. 7. d. 95. Episcopi sacerdotes se esse nouerint, non dominos; honorent clericos, quasi clericos; vt & ipsis à clericis quasi Episcopis honor deferatur.* Scitum est illud Oratoris Domitij: *Cur ego te,*
in-